Čtvrtek 10. října 2019

P9_TA(2019)0030

Geneticky modifikovaná kukuřice MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 × DAS-40278-9 a geneticky modifikovaná kukuřice spojující dvě, tři nebo čtyři z genetických modifikací MON 89034, 1507, MON 88017, 59122 a DAS-40278-9

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 10. října 2019 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou kukuřici MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 × DAS-40278-9 a geneticky modifikovanou kukuřici spojující dvě, tři nebo čtyři z genetických modifikací MON 89034, 1507, MON 88017, 59122 a DAS-40278-9, sestávají z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh, v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (D062827/02 – 2019/2829(RSP))

(2021/C 202/05)

Evropský parlament,

— s ohledem na návrh prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou kukuřici MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 × DAS-40278-9 a geneticky modifikovanou kukuřici spojující dvě, tři nebo čtyři z genetických modifikací MON 89034, 1507, MON 88017, 59122 a DAS-40278-9, sestávají z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh, v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (D062827/02,

— s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 ze dne 22. září 2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivech ([1]), a zejména na čl. 7 odst. 3 a čl. 19 odst. 3 tohoto nařízení,

— s ohledem na hlasování Stálého výboru pro potravinový řetězec a zdraví zvířat podle článku 35 nařízení (ES) č. 1829/2003 ze dne 12. července 2019, kdy nebylo vydáno stanovisko, a na hlasování odvolacího výboru ze dne 16. září 2019, kdy opět nebylo vydáno stanovisko,

— s ohledem na články 11 a 13 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ze dne 16. února 2011, kterým se stanoví pravidla a obecné zásady způsobu, jakým členské státy kontrolují Komisi při výkonu prováděcích pravomocí ([2]),

— s ohledem na stanovisko Evropského úřadu pro bezpečnost potravin (EFSA) ze dne 28. listopadu 2018, které bylo zveřejněno dne 14. ledna 2019 ([3]),

— s ohledem na svá předchozí usnesení o námitkách proti povolení geneticky modifikovaných organismů (GMO) ([4]),

— s ohledem na návrh usnesení Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin,

— s ohledem na čl. 112 odst. 2 a 3 jednacího řádu,

A. vzhledem k tomu, že dne 6. února 2013 podala společnost Dow AgroSciences Europe jménem společnosti Dow AgroSciences LLC v souladu s články 5 a 17 nařízení (ES) č. 1829/2003 příslušnému orgánu Nizozemska žádost o uvedení potravin, složek potravin a krmiv, které obsahují geneticky modifikovanou kukuřici MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 × DAS-40278-9 (dále jen „geneticky modifikovaná kukuřice s kombinovanými událostmi“), sestávají z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh (dále jen „žádost“); vzhledem k tomu, že žádost se rovněž vztahovala na uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou kukuřici s kombinovanými událostmi nebo z ní sestávají, na trh pro jakákoli jiná použití než v potravinách a krmivech, s výjimkou pěstování;

([1]) Úř. věst. L 268, 18.10.2003, s. 1.
([2]) Úř. věst. L 55, 28.2.2011, s. 13.
([3]) Vědecké stanovisko k posouzení geneticky modifikované kukuřice MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 × DAS-40278-9 a podkombinací nezávisle na jejich původu pro použití v potravinách a krmivech, dovoz a zpracování v souladu s nařízením (ES) č. 1829/2003 (žádost EFSA-GMO-NL-2013-113), *EFSA Journal* 2019, 17(1):5521, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2019.5521
([4]) Evropský parlament ve svém osmém volebním období přijal 36 usnesení o námitkách proti povolení geneticky modifikovaných organismů.

B. vzhledem k tomu, že žádost se vztahovala na uvedení produktů, které obsahují 25 podkombinací jednoduchých transformačních událostí tvořících geneticky modifikovanou kukuřici s kombinovanými událostmi, sestávají z nich nebo jsou z nich vyrobeny, na trh; vzhledem k tomu, že 11 z těchto podkombinací je již schváleno ([5]); vzhledem k tomu, že návrh prováděcího rozhodnutí Komise se vedle geneticky modifikované kukuřice s kombinovanými událostmi vztahuje i na zbývajících 14 podkombinací;

C. vzhledem k tomu, že dne 28. listopadu 2018 přijal úřad EFSA v souladu s články 6 a 18 nařízení (ES) č. 1829/2003 kladné stanovisko, které bylo zveřejněno dne 14. ledna 2019 ([6]);

D. vzhledem k tomu, že geneticky modifikovaná kukuřice s kombinovanými událostmi je odvozena z křížení pěti genetických modifikací kukuřice, je odolná vůči herbicidům obsahujícím glufosinát, glyfosát a 2,4-D a produkuje šest insekticidních bílkovin (proteiny „Bt" nebo „Cry"): Cry1A.105, Cry2Ab2, Cry1F a CryBb1, které jsou toxické pro některé larvy z řádu Lepidoptera, a Cry34Ab1 a Cry25Ab1, které jsou toxické pro některé larvy z řádu Coleoptera ([7]);

Připomínky členských států

E. vzhledem k tomu, že členské státy předložily úřadu EFSA během tříměsíčního konzultačního období mnoho kritických připomínek ([8]), včetně toho, že není možné učinit konečné závěry (zejména pokud jde o potraviny) ohledně dlouhodobých účinků dané potraviny nebo krmiva na reprodukci či vývoj, že před dokončením posouzení rizik je zapotřebí dalších informací, že z analýzy složení vyplývá, že geneticky modifikovaná kukuřice s kombinovanými událostmi a její běžný protějšek nejsou rovnocenné, a že proto nelze zaručit bezpečnost, že plán monitorování životního prostředí po uvedení na trh není dostatečný a že dříve, než bude možné prohlásit proteiny Cry za bezpečné, je zapotřebí dalšího výzkumu ohledně biologické úlohy a působení těchto proteinů s ohledem na savce;

F. vzhledem k tomu, že žadatel nepředložil žádné experimentální údaje pro 14 v současné době nepovolených podkombinací geneticky modifikované kukuřice s kombinovanými událostmi ([9]); vzhledem k tomu, že kombinované transformační události by neměly být povolovány bez důkladného posouzení experimentálních údajů týkajících se každé podkombinace;

Doplňkové herbicidy

G. vzhledem k tomu, že z řady studií vyplývá, že geneticky modifikované plodiny tolerantní k herbicidům vedou k většímu používání těchto herbicidů ([10]); vzhledem k tomu, že je proto třeba očekávat, že geneticky modifikovaná kukuřice s kombinovanými událostmi bude vystavena vyšším a opakovaným dávkám glufosinátu, glyfosátu a 2,4-D, a v důsledku toho může být ve sklizni přítomno větší množství reziduí;

H. vzhledem k tomu, že v rámci koordinovaného víceletého kontrolního programu Unie na roky 2020, 2021 a 2022 nejsou členské státy povinny měřit při dovozu kukuřice rezidua glyfosátu, glufosinátu nebo 2,4-D ([11]); vzhledem k tomu, že nelze vyloučit, že geneticky modifikovaná kukuřice s kombinovanými událostmi nebo produkty z ní získané a určené pro použití jako potraviny nebo krmiva překročí maximální limity reziduí (MLR) Unie, které byly zavedeny za účelem ochrany zdraví spotřebitelů;

([5]) 1507 × 59122 povolena prováděcím rozhodnutím Komise (EU) 2018/1110; MON 89034 × MON 88017 povolena prováděcím rozhodnutím Komise (EU) 2018/2046; a MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122, MON 89034 × 1507 × MON 88017, MON 89034 × 1507 × 59122, MON 89034 × MON 88017 × 59122, 1507 × MON 88017 × 59122, MON 89034 × 1507, MON 89034 × 59122, 1507 × MON 88017, MON 88017 × 59122 povoleny prováděcím rozhodnutím Komise 2013/650/EU.

([6]) Vědecké stanovisko k posouzení geneticky modifikované kukuřice MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 × DAS-40278-9 a podkombinací nezávisle na jejich původu pro použití v potravinách a krmivech, dovoz a zpracování v souladu s nařízením (ES) č. 1829/2003 (žádost EFSA-GMO-NL-2013-113), EFSA Journal, 2019, 17(1):5521, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2019.5521

([7]) Viz stanovisko EFSA, s. 10–11.

([8]) Příloha G – Připomínky členských států http://registerofquestions.efsa.europa.eu/roqFrontend/questionLoader?question=EFSA-Q-2013-00210

([9]) Viz stanovisko EFSA, s. 4.

([10]) Viz například Bonny, S., „Genetically Modified Herbicide-Tolerant Crops, Weeds, and Herbicides: Overview and Impact" (Geneticky modifikované plodiny odolné vůči herbicidům, plevele a herbicidy: přehled a dopad), *Environmental Management*, 2016, 57(1): 31–48, https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26296738, a Benbrook, C.M., „Impacts of genetically engineered crops on pesticide use in the U.S. – the first sixteen years" (Vliv geneticky upravených plodin na používání pesticidů v USA – prvních šestnáct let), *Environmental Sciences Europe*, 2012, 24(24), https://enveurope.springeropen.com/articles/10.1186/2190-4715-24-24

([11]) Prováděcí nařízení Komise (EU) 2019/533 ze dne 28. března 2019 o koordinovaném víceletém kontrolním programu Unie pro roky 2020, 2021 a 2022 s cílem zajistit dodržování maximálních limitů reziduí pesticidů v potravinách rostlinného a živočišného původu a na jejich povrchu a vyhodnotit expozici spotřebitelů těmto reziduím pesticidů (Úř. věst. L 88, 29.3.2019, s. 28).

Čtvrtek 10. října 2019

I. vzhledem k tomu, že stále přetrvávají otázky ohledně karcinogenity glyfosátu; vzhledem k tomu, že úřad EFSA dospěl v listopadu 2015 k závěru, že glyfosát pravděpodobně není karcinogenní; vzhledem k tomu, že v roce 2015 naopak Mezinárodní agentura pro výzkum rakoviny při Světové zdravotnické organizaci klasifikovala glyfosát jako pravděpodobný karcinogen pro člověka;

J. vzhledem k tomu, že podle úřadu EFSA chybí toxikologické údaje potřebné pro posouzení rizika, které pro spotřebitele představuje několik produktů rozkladu glyfosátu v souvislosti s pěstováním geneticky modifikovaných plodin tolerantních ke glyfosátu ([12]);

K. vzhledem k tomu, že v případě geneticky modifikovaných rostlin může samotná genetická modifikace ovlivňovat způsob, jakým rostlina odbourává doplňkové herbicidy, a složení, a tedy i toxicitu produktů rozkladu (metabolitů); vzhledem k tomu, že podle úřadu EFSA je tomu tak právě i v případě, kdy doplňkovým herbicidem je glyfosát ([13]);

L. vzhledem k tomu, že glufosinát je klasifikován jako látka toxická pro reprodukci 1B, a splňuje proto kritéria pro vyloučení vymezená v nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 ([14]); vzhledem k tomu, že platnost schválení glufosinátu pro použití v Unii skončila dne 31. července 2018 ([15]);

M. vzhledem k tomu, že nezávislé vědecké studie upozorňují na rizikovost účinné látky 2,4-D, pokud jde o vývoj embryí, vrozené vady a narušení činnosti endokrinního systému;

N. vzhledem k tomu, že nedávný článek odborníka zapojeného do vývoje geneticky modifikovaných rostlin zpochybňuje bezpečnost geneticky modifikovaných plodin odolných vůči látce 2,4-D z důvodu jejího rozkladu na cytotoxický produkt rozkladu 2,4-dichlorfenol (2,4-DCP) ([16]);

Bt proteiny

O. vzhledem k tomu, že několik studií poukazuje na to, že byly pozorovány nežádoucí účinky, které mohou ovlivnit imunitní systém po expozici Bt proteinům a že některé Bt proteiny mohou mít adjuvanční vlastnosti ([17]), což znamená, že mohou posilovat alergenicitu jiných proteinů, s nimiž přijdou do styku;

P. vzhledem k tomu, že člen vědecké komise při EFSA pro geneticky modifikované organismy zaujal v rámci procesu posuzování podobné, ale přesto odlišné geneticky modifikované kukuřice s kombinovanými událostmi a jejích podkombinací menšinové stanovisko, které konstatuje, že ačkoli nebyly při žádném použití, kdy byly exprimovány Bt proteiny, zjištěny nežádoucí účinky na imunitní systém, tyto účinky „nemohly být pozorovány v toxikologických studiích […], které jsou v současné době doporučeny a prováděny pro posouzení bezpečnosti geneticky modifikovaných rostlin v úřadu EFSA, protože neobsahují vhodné zkoušky pro tento účel“ ([18]);

([12]) Závěr Evropského úřadu pro bezpečnost potravin (EFSA) o přezkumu posouzení rizik účinné látky glyfosát z hlediska jejího použití jako pesticidu, EFSA Journal, 2015, 13(11):4302, s. 3, https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/4302

([13]) Přezkum úřadu EFSA týkající se stávajících maximálních limitů reziduí pro glyfosát v souladu s článkem 12 nařízení (ES) č. 396/2005, 17. května 2018, s. 12, https://www.efsa.europa.eu/fr/efsajournal/pub/5263

([14]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 ze dne 21. října 2009 o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh a o zrušení směrnic Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS (Úř. věst. L 309, 24.11.2009, s. 1).

([15]) https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/eu-pesticides-database/public/?event=activesubstance.detail&language=CS&selectedID=1436

([16]) Lurquin, P.F., „Production of a toxic metabolite in 2, 4-D-resistant GM crop plants“ (Produkce toxického metabolitu u geneticky modifikovaných plodin odolných vůči 2,4-D), *3 Biotech*, 2016, 6(1): 1–4. https://link.springer.com/article/10.1007/s13205-016-0387-9#CR25

([17]) Shrnutí viz Rubio Infante, N. & Moreno-Fierros, L., „An overview of the safety and biological effects of Bacillus thuringiensis Cry toxins in mammals“ (Přehled bezpečnostních a biologických účinků toxinů Cry z Bacillus thuringiensis u savců), *Journal of Applied Toxicology*, 2016, 36(5): 630–648. http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/jat.3252/full

([18]) Menšinové stanovisko k žádosti EFSA-GMO-DE-2010-86 (geneticky modifikovaná kukuřice Bt11 × MIR162 × 1507 × GA21 a tři podkombinace nezávisle na jejich původu), J.M. Wal, člen vědecké komise při EFSA pro GMO, květen 2018. https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2018.5309 s. 34.

Q. vzhledem k tomu, že podle nedávné studie se rychlý nárůst ošetřování semen neonikotinoidy ve Spojených státech amerických shoduje se zvýšeným pěstováním geneticky modifikované Bt-kukuřice ([19]); vzhledem k tomu, že Unie zakázala venkovní použití tří neonikotinoidů, včetně potahování osiv, kvůli jejich dopadu na včely a další opylovače ([20]);

R. vzhledem k tomu, že se má za to, že posouzení reziduí herbicidů a jejich metabolitů v geneticky modifikovaných rostlinách ani jejich potenciálních interakcí s Bt proteiny nespadá do působnosti vědecké komise EFSA pro geneticky modifikované organismy;

Nedemokratický postup

S. vzhledem k tomu, že hlasování jak ve Stálém výboru pro potravinový řetězec a zdraví zvířat uvedeném v článku 35 nařízení (ES) č. 1829/2003, které proběhlo dne 12. července 2019, tak v odvolacím výboru, které se konalo dne 16. září 2019, nevedlo k vydání žádného stanoviska, což znamená, že povolení nepodpořila kvalifikovaná většina členských států;

T. vzhledem k tomu, že jak v důvodové zprávě ke svému legislativnímu návrhu předloženému dne 22. dubna 2015, kterým se mění nařízení (ES) č. 1829/2003, pokud jde o možnost členských států omezit či zakázat používání geneticky modifikovaných potravin a krmiv na svém území, tak v důvodové zprávě k legislativnímu návrhu předloženému dne 14. února 2017, kterým se mění nařízení (EU) č. 182/2011, vyjádřila Komise hluboké politování nad skutečností, že od vstupu nařízení (ES) č. 1829/2003 v platnost přijímala Komise rozhodnutí o povolení bez podpory stanoviska výboru členských států a že navracení dokumentace Komisi ke konečnému rozhodnutí, což je v podstatě výjimka z tohoto postupu jako celku, se stalo při rozhodování o povolování geneticky modifikovaných potravin a krmiv pravidlem; vzhledem k tomu, že předseda Komise tuto praxi při několika příležitostech odsoudil jako nedemokratickou ([21]);

U. vzhledem k tomu, že Parlament přijal ve svém osmém volebním období řadu usnesení o námitkách proti uvádění GMO a z nich vyrobených potravin a krmiv na trh (33 usnesení) a o pěstování GMO v Unii (tři usnesení); vzhledem k tomu, že u žádného z těchto GMO nebylo dosaženo kvalifikované většiny členských států pro jeho povolení; vzhledem k tomu, že bez ohledu na uznání vlastních nedostatků z hlediska demokratických principů, nedostatečnou podporu ze strany členských států a na námitky Parlamentu, Komise i nadále schvaluje geneticky modifikované organismy, i když nemá právní povinnost tak činit;

1. domnívá se, že návrh prováděcího rozhodnutí Komise překračuje prováděcí pravomoci stanovené v nařízení (ES) č. 1829/2003;

2. domnívá se, že návrh prováděcího rozhodnutí Komise není v souladu s právními předpisy Unie, neboť není slučitelný s cílem nařízení (ES) č. 1829/2003, který podle obecných zásad, jež jsou stanoveny v nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ([22]), spočívá ve vytvoření základních ustanovení pro zajištění vysoké úrovně ochrany lidského života a zdraví, zdraví a dobrých životních podmínek zvířat, zájmů v oblasti životního prostředí a zájmů spotřebitele v souvislosti s geneticky modifikovanými potravinami a krmivy při současném zajištění účinného fungování vnitřního trhu;

3. vyzývá Komisi, aby vzala zpět svůj návrh prováděcího rozhodnutí;

4. připomíná svůj závazek pokročit v práci na návrhu Komise, kterým se mění nařízení (EU) č. 182/2011; vyzývá Radu, aby co nejdříve pokročila v práci na tomto návrhu Komise;

5. vyzývá Komisi, aby pozastavila všechna prováděcí rozhodnutí týkající se žádostí o povolení geneticky modifikovaných organismů do doby, než bude stávající postup pro udělování povolení, který se ukázal jako nedostatečný, přepracován tak, aby se odstranily jeho nedostatky;

([19]) Douglas, M.R. & Tooker, J.F., „Large-Scale Deployment of Seed Treatments Has Driven Rapid Increase in Use of Neonicotinoid Insecticides and Preemptive Pest Management in U.S. Field Crops“ (Rozsáhlé zavádění ošetření semen vedlo v USA v případě polních plodin k rychlému nárůstu používání neonikotinoidových insekticidů a k preventivní ochraně rostlin), *Environmental Science & Technology*. 2015, 49(8): 5088–5097, https://pubs.acs.org/doi/10.1021/es506141 g

([20]) https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/approval_active_substances/approval_renewal/neonicotinoids_en

([21]) Viz například úvodní prohlášení na plenárním zasedání Evropského parlamentu obsažené v politických směrech nové Evropské komise (Štrasburk 15. července 2014) nebo projev o stavu Unie v roce 2016 (Štrasburk 14. září 2016).

([22]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ze dne 28. ledna 2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin (Úř. věst. L 31, 1.2.2002, s. 1).

Čtvrtek 10. října 2019

6. vyzývá Komisi, aby návrhy na povolení geneticky modifikovaných organismů stáhla, pokud Stálý výbor pro potravinový řetězec a zdraví zvířat nevydá žádné stanovisko, ať už pro účely pěstování nebo použití jako potraviny nebo krmivo;

7. vyzývá Komisi, aby nepovolovala žádné geneticky modifikované rostliny tolerantní k herbicidům, aniž by bylo provedeno plné posouzení reziduí z postřiku doplňkovými herbicidy, jejich metabolitů a komerčních přípravků používaných v zemích, kde se tyto rostliny pěstují;

8. vyzývá Komisi, aby plně začlenila posouzení rizik využití doplňkových herbicidů a jejich reziduí do posouzení rizik geneticky modifikovaných rostlin tolerantních k herbicidům bez ohledu na to, zda je daná geneticky modifikovaná rostlina určena k pěstování v Unii nebo k dovozu jako potravina a krmivo;

9. vyzývá Komisi, aby pro účely použití jako potraviny nebo krmiva nepovolila dovoz žádné rostliny, jež byla geneticky modifikována k toleranci vůči herbicidu, který není povolen pro použití v Unii, v tomto případě glufosinátu;

10. vyzývá Komisi, aby neschvalovala žádné podkombinace kombinovaných transformačních událostí, pokud nebudou důkladně posouzeny úřadem EFSA na základě údajů předložených žadatelem, které budou úplné;

11. domnívá se konkrétně, že schválení podkombinací, u nichž nebyly poskytnuty žádné údaje o bezpečnosti, které ještě nebyly ani testovány nebo které ještě vůbec nebyly vytvořeny, je v rozporu se zásadami obecného potravinového práva stanovenými v nařízení (ES) č. 178/2002;

12. vyzývá úřad EFSA, aby dále rozvíjel a systematicky používal metody, které umožňují zjistit nezamýšlené účinky kombinovaných transformačních událostí, a to i pokud jde o adjuvanční vlastnosti Bt toxinů;

13. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi, jakož i vládám a parlamentům členských států.